

طراحی عرصه عمومی با تاکید بر روابط بین الگوهای فعالیتی و ویژگیهای طراحی

(نمونه موردی: محدوده دریاچه شهدای خلیج فارس منطقه ۲۲ شهر تهران)

نگار ولی زاده^{۱*}. علیرضا عندلیب^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، گروه شهرسازی، تهران، ایران
negarvhlz@yahoo.com

۲- دانشیار شهرسازی، دانشگاه آزاد اسلامی، د واحد علوم و تحقیقات تهران، گروه شهرسازی، تهران، ایران
a.andalib@srbiau.ac.ir

چکیده

عرصه های عمومی شهرها به عنوان مکان بسیاری از رویدادها از اهمیت فوق العاده ای برخوردار می باشند، و این در حالی است که بسیاری از فضاهای شهری ما پاسخگوی نیاز شهروندان در موقعیت ها و شرایط متفاوت نمی باشند. افزایش جمعیت، فضای کافی و تسهیلات لازم برای انجام فعالیت های اختیاری و درنگ در فضا را نداشته و نهایتا تعاملات کمتری میان آنها بروز می کند و از این رو فضاهای شهری ما به عرصه هایی بی روح و عاری از شرایط بروز زندگی اجتماعی بدل گشته اند. کاهش عرض معابر پیاده رو و عدم ایمنی کاربران شهری در هنگام تردد در سطح شهر، صدای نابهنجار و آلودگی محیطی ناشی از ترافیک، نبود امکانات لازم برای توقف در فضا سبب شده که میزان عرصه های عمومی فعال کاهش یافته و کارکرد فضایی آنها رو به افول بگذارد که این امر بیش از همه سبب عدم انجام فعالیت های غیر ضروری شهروندان در فضاهای شهری شده است. این پژوهش به عرصه های عمومی شهری و روابط بین الگوهای فیزیکی و فعالیتشان می پردازد و همچنین ویژگی های طراحی فضاهای عمومی شهر را با پرداختن به فعالیت های شهروندان و فرم های متنوع استفاده اعم از فعال و غیر فعال بررسی می کند. از این رو این پژوهش با بررسی نمونه موردی خود در محدوده دریاچه شهدای خلیج فارس، منطقه ۲۲ شهر تهران بدنبال رسیدن به مولفه های موثر جهت طراحی عرصه های عمومی فعال می باشد به نحوی که با استفاده از ابزار طراحی شهری، شرایط را برای حضور داوطلبانه و فعالانه شهروندان در فضاهای شهری تسهیل می کند. محصول کار نیز طراحی عرصه های عمومی فعال در محدوده مورد نظر پژوهش بوده که شرایط حضور مردم از گروه های مختلف را فراهم ساخته و با بکارگیری تمهیداتی سبب افزایش بازه زمانی این حضور و انجام فعالیت های اختیاری و اجتماعی در کنار فعالیت های ضروری می شود که به زندگی اجتماعی فضاهای شهری رونق می بخشد.

واژه های کلیدی: عرصه عمومی، الگوهای فعالیتی، ویژگی های طراحی